

Hilsen på russesamling med Peer Gynt 15. mars 2023

Velkommen til storsamling for alle avgangselever i kommunen vår – dere er med på å skape historie – det er aller første gang vi samler alle til en slik inspirasjonssamling – om dere er fra Røyken, Nesbru, Asker eller Bleiker Videregående skoler så er dere alle russ i Asker kommune – vår egen kommune.

Først har jeg lyst til å takke rektorene som har gått all in og vært med på å støtte opp om arrangementet. Det hadde nok vært litt glissent i hallen om det ikke hadde vært obligatorisk undervisning. Så håper jeg når dere går herfra om et par timer at dere sitter igjen med en opplevelse og følelse av at det var verdt å komme, og et godt om ikke bedre alternativ til å være i et klasserom med matte, norsk eller engelskundervisning...

Kjære elever, dere er et helt spesielt avgangskull, eller russekull... store deler av deres videregående skoletid har vært preget av nedstengning og alternativ undervisning.

Og i avslutningen av skoleløpet nå har dere blitt et kull som har fått mye oppmerksomhet for hvordan selve russefeiringen har tatt en vending som for mange kan virke ekskluderende.

Jeg vet at dere har stor oppmerksomhet rundt dette, og at det jobbes hardt med å få til inkluderende arrangementer åpne for alle.

Jeg har lyst til å presisere at dette ikke er en ny problemstilling, flere russekull før dere har nok møtt mye av den samme kritikken – Men dette handler ikke utelukkende om russebusser.

Det handler først og fremst om hvordan vi er som mennesker, hver enkelt av oss. Hva er det som gjør at du er du? Hva vil du at andre skal kjenne deg ved? Hva står du for uansett hvem du er sammen med?

Dette er for mange kjernen i Henrik Ibsens dikt om Peer Gynt – hvis du skreller av lag for lag som en løk – hva finner du aller innerst hos deg selv - eller som Peer spør «Hvor var jeg som den hele - den sanne? Hvor var jeg, med Guds stempel på min panne?»

Det er fascinerende at Ibsen som levde på 1800-tallet i en verden så ufattelig annerledes enn vår, kan beskrive menneskesinnet så relevant allikevel for vår tid.

Det er nesten rart å tenke på at selv om omgivelsene menneskene lever i, hvordan vi lever, hvordan vi har tatt i bruk helt andre verktøy for overlevelse, har endret seg dramatisk de tusen årene vi har vært her på jorden, så er vi som mennesker allikevel veldig lite endret.

Det er nok derfor Ibsens Peer Gynt er evig aktuell.

Dere er det 15. russekullet jeg inviterer til samling, min hovedintensjon er å få lov til å gi dere en hilsen og gode ønsker på veien videre fra hjemkommunen deres, når dere nå står overfor nye muligheter og valg av retning i livet.

Friår, jobbing, reising, studier, militæret. Hverdagen blir annerledes for dere alle etter denne sommeren. Mange forsvinner ut av kommunen for kortere eller lengre tid, vi håper selvfølgelig mange kommer tilbake og vil bosette seg her.

Så vet jeg dere egentlig ikke trenger noen råd fra verken meg eller andre utover de dere allerede får av mange som vil dere vel.

Jeg har allikevel en bønn og et par ønsker for og til dere.

Først bønnen. Hold dere til lovlige rusmidler. Ikke bagatelliser farene ved å røyke hasj eller andre narkotiske stoffer! Jeg er fullt klar over at mange av dere har forsøkt både det ene og det andre – flere av dere driver med stoff på fest og mener det er like greit som alkohol. Politiet varsler at det i noen ungdomsmiljøer nå er både vanlig og oppfattes som kult å drive med kokain.

Du vet ikke hvilken vei du begir deg inn på. Kanskje tenker dere at dere er udødelige. Det er dere ikke. Dere er sårbare.

Du tror det ikke skjer deg, og det skjer ikke mange, men hver eneste uke får Blakstad sykehus inn en ny ungdom som etter å ha forsøkt hasj eller andre narkotiske stoffer for aller første gang, går rett i psykose. Hver uke. Jeg vet det, fordi nettopp dette skjedde noen som står meg nær.

Det betyr at det til enhver tid ligger unge mennesker fra vår kommune på Blakstad, som av nysgjerrighet lot seg friste til å bare prøve - noen av disse blir aldri helt friske...

Og selv dere som tilsynelatende tåler det, øker risikoen for å utvikle alvorlige sinnslidelser en eller annen gang i livet. 1 av 50 er statistikken på det.

Jeg vet at ingen ønsker å være den vennen som var med på å eksponere stoff for den ene som ikke tålte det. Vi må ta vare på hverandre. Om du velger å ruse deg på noe annet enn alkohol er det ditt valg – men vær så snill ikke påvirk andre til å gjøre det samme.

Det var bønnen fra meg – og nå helt til slutt før Kåre får komme på – så har jeg noen ønsker for dere på veien videre. Jeg ønsker for dere at dere både får anledning til og lov til å være dere selv, bli akseptert for den dere er i de fellesskapene dere er. At dere blir møtt med respekt og vennlighet, som jeg håper dere og vil møte andre mennesker med vennlighet og respekt.

Kanskje dere kan la dere inspirere av historien om Peer Gynt til å bli mer nysgjerrig på hva som er dine kjerneverdier og hvordan det kan gjøre deg tryggere i møte med andre og tryggere på hva du skal si ja eller nei til i eget liv.

Politiet er våre viktige trygghetsskapere i samfunnet – de følger russen tett – dere møter dem i ulike sammenhenger – de vil dere vel. De er der for å hjelpe og passe på – be om hjelp dersom dere kommer i situasjoner som bekymrer.

Politiet har fått 3 minutter som oppvarming til Peer Gynt! Torkel...

Så - Kåre – eller Peer – er du klar?

Takk til Kåre – å spille Peer Gynt for 700 18-åringer er ikke hverdagskost for deg heller...

Kjære alle sammen – takk for at dere kom, takk for at dere var et bra publikum!

Min egen russejente Hanna mente at denne samlingen med tema Peer Gynt kunne slå begge veier – som sagt jeg håper de fleste av dere tar med dere god inspirasjon.

Vi ønsker dere virkelig en flott russetid – og så glad for alle de gode kreftene dere har rundt dere som ønsker å bidra til at den blir bra for alle! Tenk at det nå blir russekro – hvis dere bidrar til at det blir vellykket, så kanskje har vi klart å skape en felles arena for russen i Asker i årene fremover!

Vær forsiktige, ta vare på hverandre – vi er mange mammaer og pappaer som har litt høye skuldre i april og mai fordi vi er redde for at det skal skje dere noe.

Jeg vil helt til slutt bare takke dere alle for at dere kom i dag og var med på denne inspirasjonssamlingen!

Som en avslutning på samlingen vil vi by på litt å spise, og vil servere wraps og Farris eller Bris. For å spare det flotte parkettgulvet i hallen vil vi helst ikke at dere går ut med vanlige sko her. Så rent praktisk foregår det slik at dere alle går ut fra tribunene via andre etasje – samme vei som dere kom inn. I gangen der oppe står det noen klare til gi dere en wrap og en drikkeflaske hver med på veien ut, så håper jeg dere blir med på litt mingling utenfor hallen i vintersola mens vi spiser. Der er det også satt ut søppelbøtter til tomflasker og matpapir så vi holder området rent og ryddig.

Wrapsene er både er vegansk og kjøttfri. Det er en VegMe pulled asian BBQ, med vegan majones, grønnsaker og spirer – med sennep som allergen. Og for de som har glutenallergi så har vi også egne wraps til dere – gi beskjed der de deler ut mat, så får dere riktig type med glutenfri lefse.

Takk for nå – jeg ønsker dere en strålende vår og siste etappe av årene på videregående skole!